

ENERGOELEKTRYKA	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-84
	Izolatory elektroenergetyczne Izolatory przepustowe wewnętrzne z tworzyw organicznych na napięcie do 1 kV przeznaczone do pracy w klimatach tropikalnych	3071-15
		Grupa katalogowa 0635

BN-84/3071-15 (neq IEC 68-1, 68-2)

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są wymagania klimatyczne i metody badań wytrzymałości i odporności klimatycznej izolatorów stacyjnych przepustowych wewnętrznych z tworzyw organicznych na napięcie do 1 kV, o częstotliwości $15 \div 60$ Hz, przeznaczonych do stosowania w urządzeniach rozdzielczych w pomieszczeniach zamkniętych przed bezpośrednim działaniem słońca, piasku i pyłu (kategoria III wg BN-80/3002-06 p. 2) w strefie klimatu tropikalnego.

1.2. Warunki środowiskowe

1.2.1. Warunki środowiskowe klimatu tropikalnego suchego oraz klimatu tropikalnego wilgotnego — wg PN-68/H-04650.

1.2.2. Warunki środowiskowe klimatu morskiego tropikalnego. Strefa o klimacie morskim tropikalnym obejmuje powierzchnie mórz i oceanów oraz obszary przybrzeżne, na których przez co najmniej 12 h nieprzerwanie, przez co najmniej 1 miesiąc w roku, występuje równocześnie temperatura powyżej $+20^{\circ}\text{C}$ i wilgotność względna atmosfery powyżej 80%. Średnia najwyższa roczna temperatura rzadko przekracza $+35^{\circ}\text{C}$, a średnia najniższa temperatura rzadko opada poniżej $+5^{\circ}\text{C}$. Występują wiatry huraganowe, a także częste burze z bardzo silnymi wyładowaniami elektrycznymi i ulewą. Obszary mórz i oceanów o klimacie morskim tropikalnym są silnie nasłonecznione.

1.3. Określenia — wg PN-68/H-04650 i PN-72/E-01050.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział izolatorów ze względu na rodzaje wykonania klimatycznych. W zależności od strefy makroklimatycznej wg PN-68/H-04650 rozróżnia się rodzaje wykonania wg tabl. 1.

Tablica 1

Rodzaje wykonania	Oznaczenie
Do strefy o klimacie tropikalnym wilgotnym	TH
Do strefy o klimacie tropikalnym suchym	TA
Do strefy o klimacie tropikalnym suchym i wilgotnym	T
Do strefy o klimacie morskim tropikalnym	MT

2.2. Oznaczenie

2.2.1. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie wg PN-84/E-02051 należy uzupełnić oznaczeniem rodzaju wykonania wg 2.1 oraz cyfrą 3 oznaczającą kategorię klimatu.

2.2.2. Przykład oznaczenia izolatora stacyjnego (S), przepustowego (P), wewnętrznego szynowego (S), z tworzywa organicznego (G), o znamionowej wytrzymałości mechanicznej na zginanie 16 kN (16), na napięcie 1 kV (1), prąd znamionowy 2 kA (2), przeznaczonego do pracy w strefie klimatu tropikalnego wilgotnego (TH) w warunkach określonych kategorią III (3):

IZOLATOR SPSG 16/1/2/TH/3 BN-84/3071-15

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania ogólne. Izolatory powinny odpowiadać wymaganiom dotyczącym klimatu umiarkowanego wg BN-77/3071-08 oraz wymaganiom niniejszej normy.

3.2. Materiały zastosowane w izolatorach zaleca się dobierać zgodnie z „Instrukcją ochrony środowiskowej urządzeń elektroenergetycznych przeznaczonych do pracy w warunkach klimatów tropikalnych”.

Jeżeli stosowane są inne materiały niż zalecane przez ww. Instrukcję należy mieć na nie świadectwa dopuszczające do pracy w odpowiednim środowisku.

Materiały izolacyjne powinny być odporne na działanie pleśni w warunkach próby wg 4.5.9.

3.3. Wymagania klimatyczne

3.3.1. Wytrzymałość na działanie gorącego suchego powietrza. Izolator po próbie wytrzymałości na działanie gorącego suchego powietrza wykonanej wg 4.5.4

Zgłoszona przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy ELEKTROMONTAŻ
Ustanowiona przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych dnia 24 kwietnia 1984 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 października 1984 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 8/1984 poz. 16)

nie powinien mieć pęknięć, odprysków i jakichkolwiek uszkodzeń mechanicznych oraz powinien wytrzymywać bez przebicia lub przeskoku napięcia próbę kontrolną napięciem przemiennym na sucho przez 60 s o wartości wg BN-77/3071-08 p. 3.8.3 i wytrzymywać obciążenie probiercze na zginanie $P_{pr} = 0,8 \cdot P_g$; P_g — znamionowa wytrzymałość mechaniczna na zginanie wg BN-77/3071-08 p. 3.7.

3.3.2. Wytrzymałość na działanie gorącego wilgotnego powietrza stałego. Izolator po próbie wytrzymałości na działanie gorącego wilgotnego powietrza stałego wykonanej wg 4.5.5 nie powinien mieć pęknięć, odprysków i jakichkolwiek uszkodzeń mechanicznych oraz powinien wytrzymywać bez przebicia i przeskoku napięcia próbę kontrolną napięciem przemiennym na sucho przez 60 s o wartości wg BN-77/3071-08 p. 3.8.3 i wytrzymywać obciążenie probiercze na zginanie $P_{pr} = 0,8 \cdot P_g$, a ponadto części metalowe izolatora nie powinny ulec korozji większej niż dopuszczalna przy pierwszym stopniu skorodowania wg PN-78/H-04610.

3.3.3. Wytrzymałość na działanie gorącego wilgotnego powietrza cyklicznego. Izolator po próbie wytrzymałości na działanie gorącego wilgotnego powietrza cyklicznego wykonanej wg 4.5.6 nie powinien mieć pęknięć, odprysków i jakichkolwiek uszkodzeń mechanicznych oraz powinien wytrzymywać bez przebicia i przeskoku napięcia próbę kontrolną napięciem przemiennym na sucho przez 60 s o wartości wg BN-77/3071-08 p. 3.8.3 i obciążenie probiercze na zginanie $P_{pr} = 0,8 \cdot P_g$, a ponadto części metalowe izolatora nie powinny wykazywać korozji podłoża większej niż dopuszczalna przy pierwszym stopniu skorodowania wg PN-78/H-04610.

3.3.4. Wytrzymałość na działanie zimnego powietrza. Izolator po próbie wytrzymałości na działanie zimnego powietrza wykonanej wg 4.5.7 nie powinien mieć pęknięć, odprysków i jakichkolwiek uszkodzeń mechanicznych oraz powinien wytrzymywać bez przebicia i przeskoku napięcia próbę kontrolną napięciem przemiennym na sucho przez 60 s o wartości wg BN-77/3071-08 p. 3.8.3 i obciążenie probiercze na zginanie $P_{pr} = 0,8 \cdot P_g$.

3.3.5. Wytrzymałość na działanie mgły solnej. W wyniku działania mgły solnej części metalowej izolatora nie powinny ulec korozji większej niż dopuszczalna przy pierwszym stopniu skorodowania wg PN-78/H-04610.

Izolatory przeznaczone do strefy o klimacie morskim tropikalnym, dodatkowo powinny wytrzymywać bez przebicia i przeskoku napięcia próbę napięciem przemiennym na sucho o wartości wg BN-77/3071-08 p. 3.8.3, przez 5 min.

3.4. Powłoki ochronne elektrolityczne i konwersyjne powinny spełniać wymagania PN-80/H-97030. Za podstawę doboru powłok ochronnych niemetalowych należy przyjąć wytyczne „Instrukcji ochrony środowiskowej urzędzeń elektroenergetycznych przeznaczonych do pracy w warunkach klimatów tropikalnych”.

3.5. Nagrzewanie. Maksymalne temperatury trwale dopuszczalne dla tworzyw:

+105°C — dla izolacji klasy A,

+120°C — dla izolacji klasy E.

Dopuszczalny przyrost temperatury dla części metalowych izolatora, ponad temperaturę otoczenia, przy długotrwałym obciążeniu prądem znamionowym — wg tabl. 2.

Temperaturę otoczenia należy przyjąć wg tabl. 2.

Tablica 2

Klasa izolacji	Rodzaje wykonania			
	TA	TH	T	MT
A i E	temperatura otoczenia, °C			
	+55	+40	+55	+55
A	dopuszczalny przyrost temperatury, °C			
	50	65	50	50
E	65	80	65	65

3.6. Cechowanie. Na izolatorze, w miejscu wskazanym w dokumentacji technicznej, powinny być umieszczone czytelne i trwałe następujące dane:

- znak wytwórni,
- wyróżnik oznaczenia,
- data produkcji — dwie ostatnie cyfry roku.

4. BADANIA

4.1. Program badań

4.1.1. Badania pełne wykonuje się na izolatorach z pierwszej serii produkcyjnej, po wprowadzeniu zmian konstrukcyjnych, technologicznych lub materiałowych mogących mieć wpływ na własności izolatora, jak również przy okresowej kontroli produkcji, która powinna odbywać się co najmniej raz na 5 lat. Badania te wraz z badaniami pełnymi izolatorów wg BN-77/3071-08 należy traktować jako badania pełne izolatorów przeznaczonych do pracy w środowisku klimatów tropikalnych.

4.1.2. Badania niepełne wykonuje się na próbce przy odbiorze partii izolatorów. Mają one na celu sprawdzenie zgodności wykonanej partii izolatorów z wymaganiami normy. Badania te wraz z badaniami kontrolno-odbiorczymi wg BN-77/3071-08 należy traktować jako badania niepełne izolatorów przeznaczonych do pracy w środowisku klimatów tropikalnych.

4.2. Zakres badań i kolejność wykonywania prób — wg tabl. 3. Próby 1, 3 i 4 należy wykonywać w następującej kolejności:

- próba 1 — suche gorąco,
- próba 3 — wilgotne gorąco cykliczne (pierwszy cykl probierczy),
- próba 4 — zimno,
- próba 3 — wilgotne gorąco cykliczne (pozostałe cykle probiercze).

Przerwy między próbami 1 i 3 nie powinny przekraczać 3 dób, a między próbami 3 i 4, 4 i 3 — 2 h łącznie z czasem regenerowania.

Tablica 3

Lp.	Rodzaj próby	Badania pełne			Badania niepełne			Wymagania wg	Badania wg
		rodzaj wykonania izolatorów							
		TH	TA	MT, T	TH	TA	MT, T		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Próba wytrzymałości na działanie gorącego suchego powietrza	-	+	+	-	+	+	3.3.1	4.5.4
2	Próba wytrzymałości na działanie gorącego wilgotnego powietrza stałego	+	-	+	+	-	+	3.3.2	4.5.5
3	Próba wytrzymałości na działanie gorącego wilgotnego powietrza cyklicznego	+	-	+	-	-	-	3.3.3	4.5.6
4	Próba wytrzymałości na działanie zimnego powietrza	-	+	+	-	-	-	3.3.4	4.5.7
5	Próba wytrzymałości na działanie mgły solnej	+	+ ¹⁾	+	-	-	+	3.3.5	4.5.8
6	Próba odporności na działanie pleśni	+	-	+	-	-	-	3.2	4.5.9

Znak + oznacza obowiązek przeprowadzenia badań.

Znak - oznacza, że danego badania nie przeprowadza się.

Badania wytrzymałości na działanie mgły solnej wykonania TA należy wykonywać na izolatorach przeznaczonych do pracy na wybrzeżu morskim.

4.3. Kontrola jakości

4.3.1. Skład i licznosc partii. Partia izolatorów przedstawiona do badań powinna składać się z izolatorów wykonanych z tego samego materiału w jednakowych warunkach technologicznych. Licznosc partii — wg uzgodnień między wytwórcą i zamawiającym.

4.3.2. Sposób pobierania próbek — metodą losową wg PN-/N-03010.

4.3.3. Poziom kontroli — II ogólny wg PN-79/N-03021, tabl. 1.

4.3.4. Wadliwość dopuszczalna — 1,5%.

4.3.5. Stosowanie planów badania. Badania należy przeprowadzić za pomocą jednostopniowych planów badania wg PN-79/N-03021.

4.4. Przygotowanie izolatorów do badań — wg PN-75/E-06321 p. 5.4.

4.5. Opis badań

4.5.1. Normalne warunki atmosferyczne — wg PN-81/E-04550.00 p. 2.1.

4.5.2. Kondycjonowanie wstępne — wg PN-73/E-04550/00 p. 2.6, z tym że czas kondycjonowania wynosi 24 h.

Sprawdzenie i pomiary wstępne — wg PN-73/E-04550/00 p. 2.7, z tym że dopuszcza się przyjęcie wyników oznaczać własności elektrycznych i mechanicznych izolatorów z wyników badań pełnych wg BN-77/3071-08.

4.5.3. Regenerowanie — wg PN-73/E-04550/00 p. 2.8, z tym że czas regenerowania powinien być nie krótszy niż 1 h i nie dłuższy niż 2 h po wyjęciu izolatorów z komory klimatycznej.

Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg PN-73/E-04550/00 p. 2.9.

4.5.4. Próba wytrzymałości na działanie gorącego suchego powietrza

4.5.4.1. Kondycjonowanie wstępne, sprawdzenie i pomiary wstępne — wg 4.5.1 i 4.5.2.

4.5.4.2. Kondycjonowanie — wg PN-73/E-04550/02 p. 2.3.1 próba Ba, z tym że parametry próby powinny wynosić: temperatura kondycjonowania $55 \pm 3^{\circ}\text{C}$, a czas kondycjonowania 32 h.

4.5.4.3. Regenerowanie — wg 4.5.3.

4.5.4.4. Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg 4.5.3 dotyczą:

— oględzin,

— próby napięciem przemiennym na sucho przez 60 s wg BN-77/3071-08 p. 5.5.7,

— próby wytrzymałości mechanicznej wg BN-77/3071-08 p. 5.5.11.

4.5.4.5. Ocena wyniku próby. Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli zostały spełnione wymagania wg 3.3.1.

4.5.5. Próba wytrzymałości na działanie gorącego wilgotnego powietrza stałego

4.5.5.1. Kondycjonowanie wstępne, sprawdzenie i pomiary wstępne — wg 4.5.2.

4.5.5.2. Kondycjonowanie — wg PN-73/E-04550/03 próba Ca, z tym że czas kondycjonowania powinien wynosić 21 dób.

4.5.5.3. Regenerowanie — wg PN-73/E-04550/03 p. 2.4.

4.5.5.4. Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg p. 4.5.4.4.

4.5.5.5. Ocena wyniku próby. Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli są spełnione wymagania wg 3.3.2.

4.5.6. Próba wytrzymałości na działanie gorącego wilgotnego powietrza cyklicznego

4.5.6.1. Kondycjonowanie wstępne, sprawdzenie i pomiary wstępne — wg 4.5.2.

4.5.6.2. Kondycjonowanie — wg PN-73/E-04550/04 p. 3.3.1 próba Db, z tym że czas kondycjonowania wynosi 21 dób.

4.5.6.3. Regenerowanie — wg PN-73/E-04550/04 p. 2.4.

4.5.6.4. Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg 4.5.4.4 i PN-73/E-04550/04 p. 2.5.

4.5.6.5. Ocena wyniku próby. Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli zostały spełnione wymagania wg 3.3.3.

4.5.7. Próba wytrzymałości na działanie zimnego powietrza

4.5.7.1. Kondycjonowanie wstępne, sprawdzenie i pomiary wstępne — wg 4.5.2.

4.5.7.2. Kondycjonowanie — wg PN-73/E-04550/01 p. 2.3.1 próba Aa, z tym że parametry próby powinny wynosić: temperatura kondycjonowania -40°C , a czas kondycjonowania 16 h.

4.5.7.3. Regenerowanie — wg PN-73/E-04550/01 p. 2.4.

4.5.7.4. Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg 4.5.4.4.

4.5.7.5. Ocena wyniku próby. Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli są spełnione wymagania wg 3.3.4.

4.5.8. Próba wytrzymałości na działanie mgły solnej

4.5.8.1. Kondycjonowanie wstępne, sprawdzenie i pomiary wstępne — wg 4.5.2.

4.5.8.2. Kondycjonowanie — wg PN-76/H-04603. Izolator należy umieścić w komorze, w której w ciągu 96 h nieprzerwanie rozpyla się roztwór chlorku sodu. Temperatura w komorze oraz temperatura roztworu i powietrza do wytwarzania mgły powinna wynosić $35 \pm 2^{\circ}\text{C}$. Jako czynnik zraszający należy stosować roztwór do badań wg PN-76/H-04603 p. 2.3. Gęstość mgły powinna być taka, aby pozioma powierzchnia 80 cm^2 otrzymała od 1 do 3 ml roztworu na godzinę. Skroplonej mgły nie należy powtórnie stosować. Powietrze do rozpylania roztworu powinno być wolne od oleju, zanieczyszczeń i nasycone parą wodną w temperaturze komory.

4.5.8.3. Regenerowanie — wg p. 4.5.3, z tym że po próbie należy z metalowych części izolatora usunąć osad soli wg PN-76/H-04603 p. 2.8.

4.5.8.4. Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg 4.5.3 dotyczą:

— oględzin,

— próby napięciem przemiennym na sucho przez 5 min wg PN-75/E-06321 p. 5.5.6 dla wykonania MT.

4.5.8.5. Ocena wyniku próby. Wynik próby należy uznać za dodatni, jeżeli są spełnione wymagania wg 3.3.5.

4.5.9. Badanie odporności na działanie pleśni

4.5.9.1. Przygotowanie próbek. Do próby przygotowuje się co najmniej 10 próbek materiałów o wymiarach $35 \times 25 \text{ mm}$.

4.5.9.2. Kultury grzybów pleśniowych — wg BN-80/3002-06 p. 3.8.4.2.

4.5.9.3. Przygotowanie i skład pożywki dla grzybów pleśniowych — wg BN-80/3002-06 p. 3.8.4.3.

4.5.9.4. Kondycjonowanie wstępne, sprawdzenie i pomiary wstępne — wg 4.5.2, z tym że specjalną uwagę należy zwrócić na stan powierzchni zewnętrznej i wewnętrznej.

4.5.9.5. Kondycjonowanie — wg BN-80/3002-06 p. 3.8.4.4, z tym że parametry próby powinny wynosić wg BN-80/3002-06 p. 3.8.4.5.

4.5.9.6. Regenerowanie. Badane materiały należy wyjąć z termohigrostatu, poddać oględzinom nieuzbrojonym okiem w przyrząd optyczny o powiększeniu $50\times$ oraz ocenić stopień wzrostu pleśni wg BN-80/3002-06 p. 3.8.4.5, a następnie przetrzymać w normalnych warunkach regenerowania wg 4.5.3 przez 24 h.

4.5.9.7. Sprawdzenie i pomiary końcowe — wg BN-80/3002-06 p. 3.8.4.5, z tym że należy starannie zmyć z powierzchni wyrobów grzybnie i przy użyciu przyrządu optycznego o powiększeniu $50\times$ ocenić zmiany i uszkodzenia powierzchni próbek spowodowane wzrostem pleśni.

4.5.9.8. Ocena wyniku próby. Materiał uważa się za pleśnioodporny, jeżeli jest zalecany lub dopuszczalny do stosowania przez „Instrukcję ochrony środowiskowej urzędzeń elektroenergetycznych przeznaczonych do pracy w warunkach klimatów tropikalnych” lub jeżeli jego wartość średniej arytmetycznej S jest równa lub mniejsza od 4, co kwalifikuje materiał jako dostatecznie pleśnioodporny.

4.6. Ocena partii izolatorów. Partię izolatorów należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli próbka przejdzie wszystkie badania niepełne wg tabl. 2 z wynikiem dodatnim.

Jeżeli chociażby jeden izolator nie przeszedł jednej z prób z wynikiem dodatnim, wymagane są próby powtórne, które należy przeprowadzić na próbce o dwukrotnie większej liczności w stosunku do liczności próbki pierwszej określonej w 4.3.3.

Badania powtórne dotyczą tylko tych wymagań, które nie zostały spełnione. Jeżeli dwa lub więcej izolatorów nie przeszło prób z wynikiem dodatnim i choćby tylko jeden izolator nie przeszedł prób powtórnych z wynikiem dodatnim, całą partię izolatorów uznaje się za nie odpowiadającą wymaganiom normy.

4.7. Zaświadczenie o jakości. Do każdej partii wysyłanych izolatorów wytwórca powinien dołączyć zaświadczenie o jakości, które powinno zawierać co najmniej następujące dane:

a) nazwę i adres wytwórcy,

b) miesiąc i rok produkcji,

c) oznaczenie i liczbę izolatorów w partii,

d) stwierdzenie dodatniego wyniku badań pełnych z powołaniem się na aktualny protokół,

e) stwierdzenie dodatniego wyniku badań niepełnych z powołaniem się na protokół z tych badań lub załączenie jego kopii do zaświadczenia.

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy ELEKTROMONTAŻ, Warszawa.

2. Normy i dokumenty związane

- PN-72/E-01050 Ochrona środowiskowa wyrobów elektrotechnicznych. Nazwy i określenia
- PN-84/E-02051 Izolatory elektroenergetyczne. Nazwy i określenia oraz podział i oznaczenie
- PN-73/E-04550/00 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Postanowienia ogólne
- PN-73/E-04550/01 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba A — zimno
- PN-73/E-04550/02 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba B — suche gorąco
- PN-73/E-04550/03 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba Ca — wilgotne gorąco stałe
- PN-73/E-04550/04 Wyroby elektrotechniczne. Próby środowiskowe. Próba D — wilgotne gorąco cykliczne
- PN-75/E-06321 Elektroenergetyczne izolatory wysokonapięciowe. Izolatory przepustowe (przepusty). Ogólne wymagania i badania
- PN-76/H-04603 Korozja metali. Badania laboratoryjne przyspieszone w obojętnej mgie solnej
- PN-78/H-04610 Korozja metali. Metody oceny badań korozyjnych
- PN-68/H-04650 Klasyfikacja klimatów. Rodzaje wykonania wyrobów technicznych

PN-80/H-97030 Ochrona przed korozją. Powłoki elektrolityczne i konwersyjne dla wyrobów przeznaczonych do użytkowania w warunkach klimatu tropikalnego

PN/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek

PN-79/N-03021 Statystyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania

PN-80/3002-06 Urządzenia elektroenergetyczne w wykonaniu tropikalnym. Próby środowiskowe

BN-77/3071-08 Elektroenergetyczne izolatory niskonapięciowe. Izolatory przepustowe wewnętrzne z tworzyw organicznych. Ogólne wymagania i badania

Instrukcja ochrony środowiskowej urządzeń elektroenergetycznych przeznaczonych do pracy w warunkach klimatów tropikalnych. Warszawa: Instytut Elektrotechniki 1977.

3. Dokumenty międzynarodowe

IEC Publication 68-1 (1978) Basic environmental testing procedures. Part 1: General

IEC Publication 68-2 Basic environmental testing procedures.

Part 2: Tests

4. Symbol wg SWW — 1115-89.

5. Autorzy projektu normy — mgr inż. J. Skoczek i mgr inż. T. Sosnowski — COBR ELEKTROMONTAŻ, Warszawa, mgr inż. J. Kossowski — ZWAR, Warszawa.